

# BÉKÉSCSABAI HIRDETŐ

A „Békéscsabai Gazdák Egylete”-nek hivatalos közlönye, Békéscsaba nagyközség és vidékének érdekeit felölő hetilap

ELŐFIZETÉS: Egész évre 10, Félévre 5 K  
Egyes példányonként 20 fillérért kapható  
Engel Miksa kistőzsdéjében, Gesmey Soma  
és Corvina könyvkereskedésekben  
Békéscsabán.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON  
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS  
SZÉKELY GYÖRGY  
Breznyik-utca 7.

Hivatalos hirdetések díjtalanul közlünk.  
Magánosok hirdetését kisbétűvel minden  
szót 10, vastagabb betűvel 20 fillérért köz-  
lünk. Legkisebb díj 1 kor. Egész oldalra,  
vagy részre terjedők megállapodás szerint

## Hivatalos rész.

**Hatósági kioktatást** tartott ismét a főszolgabíró f. hó 10-én a község háza udvarán, ahol végig hallgatta a hivatalos és magánhirdetéseket s azzal kezdte beszédét, hogy az imént hallott hirdetésekre vonatkozólag két megjegyzést kénytelen tenni. Az egyik, hogy a magánhirdetések oly tömegesen gyűlnek fel, mert Békéscsaba annyira fejlődött már, hogy a „Békéscsabai Hirdető”-vel kapcsolatban egy hirdetési és tudakozó irodát kellene létesíteni, mert így a hirdetéseknek csak csekély részét tarthatja emlékezetében a hallgató, sőt azt is csak felületesen. A másik megjegyzése arra vonatkozik, hogy hirdetve lettek elrekvirálandó tárgyak, mint kukoricaszár, törek, szalma, amit éppen ezért hirdetni sem lehet, mert aki hirdeti, attól bátran el is rekvirálandó, ezt ő a jövőre megszünteti. (Ezért a mai naptól kezdve ezeket a további engedélyig nem közölhetjük. Szerk.) Áttérve a háborúra, egyik háborus jelenség gyanánt fel kell említenie, hogy a múlt napokban 104 rekvirátor katona érkezett ide, hogy a szalonnát és zsírt elrekvirálják azoktól, akik hizott sertéseiket be nem jelentették és fel nem ajánlották. A rekvirátor igen körülményes és veszedelmes lett volna, miért is a vezető tiszttel s az előjárósággal tanácskozást tartott, melynek folyamán sikerült oly megállapodást találni, hogy ne legyen rekvirátor, hanem a kivett 600 mmásza zsír és szalonna azoktól gyűljön össze, akik még mitsem ajánlottak fel a kukoricatermés eredményéből hizalt sertéseikből. S ha ez önként nem jönne be rövid 14 nap alatt, úgy tudva vannak azon gazdák, akik mitsem adtak eddig, megtalálják azoknál a mennyiséget, de ekkor már a maximális ár nem lesz meg, hanem azoktól el fog koboztatni. Könnyű ezt megtalálni, mert tudva van, hogy 2401 tanyából csak 982 felajánló jelentkezett. Ismeretes tehát a többi és ismeretes, mennyi a kukoricatermésük, mennyit hizaltak, megtudható mennyit öltek, mennyi szalonnájuk lett s mit kell beszállítaniok.

Ezen összeg 10 kg-ban lett kimondva minden leölt sertés után s ennyit kell most önként beszállítani, mely esetben nem lesz elrejtésnek

minősítve a sertések leölése, ellenkező esetben annak s így az egész elkoboztatik. Azon nemtermelők, akik szintén többet vágta, ugyancsak ki vannak nyomozva, jó lesz, ha ezek is az őket meg nem illető részt bejelentik, különben tőlük az ellátatlanok számára el fog koboztatni.

Ajánlja a gazdáknak figyelmébe az olaj- és zsirközpont felhívását olajos termények termesztésére, mely különösen az idén nagy hasznot fog eredményezni.

Végül ajánlja, hogy a fogságból visszatérő katonáinkat ne csak szeretettel fogadják, hanem a köteles elővigyázattal, miszerint a katona által esetleg magával hozott egyes tárgyak által bennük kár ne történjék, sőt az ilyen tárgyakat a hatóságnak adják be.

**A burgonya árváltozásai.** Lapunk múlt számában közöltük az új termésákról szóló kormányrendelet, a burgonya árváltozásairól szóló részt az alábbiakban ismertetjük:

A burgonyaért, ha a szállítás 1918 november 30-ika után történik, a megállapított legmagasabb áron felül a következő térítések fizetendőek:

1918 december 31-ig való szállítás esetére	—	50	K
1919 január 31-ig	„	1.—	K
1919 február 28-ig	„	2.—	K
1919 március 31-ig	„	3.—	K
1919 április 30-ig	„	4.—	K
1919 május 31-ig	„	5.—	K
1919 június 30-ig	„	6.—	K

Az átvevő, ha a téli időszakban kívánja a burgonya szállítását, köteles azt a tárolás helyén átvenni, illetőleg a burgonya minőségét megállapítani. A tárolás helyétől a vasutig, valamint a vasuton való szállítás alatt bekövetkező fagykárért az eladó felelősséggel nem tartozik. Ha az átvevő a burgonyának fagymentes csomagolását is kívánja, e fagymentes csomagolásért 10,000 kg.-kint legföllebb 80 korona számítható. Ha a vevő kívánságára a burgonya a termelés helyétől a vasuti állomásig a feladó (termelő) zsákjaiban szállítatik, zsákhasználatért métermázsánként legföllebb 1 korona számítható.

**Az 1917. évi készletek ára.** A jelen rendeletben említett mezőgazdasági terményeknek az 1917. évi termésből származó készleteire az eddig érvényben álló legmagasabb árak maradnak irányadók.

**Vásárok.** Nagyváradon márc. 18., június 24., szept. 9. és dec. 9-én, Csornán márc. 23., Abonyban márc. 19-én lesz vásár.

**Házadókivetési lajstrom** a község-házán a 21. sz. szobában március 11—19. között közszemlére van kitéve, ahol megtekinthető. Ugyancsak ott a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és azok tisztviselői a kereseti adókivetési lajstromokat szintén megtekinthetik.

**Fogolytartó gazdák** felhívatnak, hogy foglyaikat kérdezzék meg, melyikük akar a békekötés után itt maradni s a jelentkezőket a gazdasági intézőnél állítsák elő.

**Rokkant katona.** Lavoda György szarvasi lakos a gazdaságnál állást keres.

**Tenyészapaállatok.** A felsővégi tehénlegelő társulat 12 drb, az alsóvégi társulat 7 drb s az alábbi gazdák 1—1 bikája alkalmasnak találtatott: Salát György, Koczika János, Dohányos András, Kítka György, Zelenyák Mihály, Kozár Pál, Koczika András, Bagyinka Mihály, Pribojszky György; valamint Rongyos János tenyészkanya is bevált.

**Kisgazdák egyletének rovata.** Mint jeleztük, f. hó 10-én d. u. megtartották a kisgazdák a fogyasztási szövetkezet alakuló gyűlését, melyben kimondották, hogy a „Hangya” szövetkezetbe belépve, 50 koronás üzletrészek kibocsátásával „Békéscsabai kisgazdák fogyasztási és értékesítő szövetkezetet” alakítanak és saját helyiségükben létesítik. Az eddig jegyzett 35,000 korona üzletrészen felül még április 1-ig lehet üzletrészeket jegyezni, valamint az összegeket addig be is kell fizetni.

Az igazgatóság ekként alakult meg: Zsilák András, dr. Sailer Vilmos, Szaszák Ádám, Petrovsky I. János, Lepény Mátyás, Szalay Lajos, Thury Lajos, Kovács Mihály, Bajcsy Gusztáv, Suck András; felügyelőbizottsági tagok: Gálík János, Sólyomi Lipót, Koritár Mátyás, Kovács

János, Kiszely Pál. Az igazgatóság elnöke Zsilák András, a felügyelőbizottságé Sólyomi Lipót lett, ügyésszé dr. Sailer Vilmos, jegyzővé Kozsuch István választott meg.

## Publikációk.

### Eladók.

Ház Kastély-u. 9. Felv. u. o.  
Ház Hrabovszky Mihálynál Kistrét 36. sz. tanya.  
Ház Baranyai Istvánnál Ujkigyósi ut 17. v. Teleki-u. 22.  
Ház Petrovsky M.-nál építési anyaggal Sopronyi-u. 13.  
Ház Leszko Mártonnénál Kazinczy-u. 30.  
Ház és 2 kenderföld a Kereken dr. Tardos D. ügyvédnél.  
Ház Markos Mihálynál Vasvári-u. 14.  
Ház Margócsi Miklós ügyvédnél a déli órákban.  
200 kéve ócska nád Kovács R. Jánosnál Kanuti-sor 505. sz. tanya.  
600 kéve nád vágva és 1000 kéve lábbon a vasuti pálya-felvigyázó irodájában.  
1 kenderföld özv. Schwartz Em.-nénál Wesselényi-u. 27.  
1 kenderföld és ház Zahorán Mátyásnál a Bohn-gyár m. Orgona és fűzfavessző Bohus M. Györgynél 1513. sz. tanya Fűrjesen.  
70 kéve ócska nád Darida Andrásnénál Kazinczy-u. 12.  
3000 drb vályog és gerenda Babich Pálnál Baross-u. 10.  
1 kenderföld herével bevettve, heremag és trágya Kovács Pálnál Berényi-u.  
Nád Gyerej Pálnál Corvin-u. 19.  
6000 vályog Vrankó Györgynél a Suck-féle tanyán.  
250 kéve új nád Belanka Andrásnál.  
1 kenderföld Lipiczky K. Jánosnál a Marik portánál Zsiros-u. 26.  
150 drb eserép Galó Pálnál Szerdahelyi-u. 1.  
1 kenderföld Botyánszky Jánosnál.  
Istállótrágya Laczó Andrásnál Lázár-u. 36.

### Kiadó.

Tehénlegelő alsóvégen albirói hivatalban.  
Tehénlegelő alsóvégen Csáky Pálnál Andrassy-u. 26.  
Tehénlegelő alsóvégen Fajó Györgynél Jókay-u. 5.  
Több hold hereföld kaszálásra Lőrinczy György gyógyszerésznél.  
Tehénlegelő alsóvégen Hankó Máténál.  
10 hold kukoricaföld bevelve bérbeadó Viczián Jánosnál.  
Tálikok Erzsébethelyen Bányai András épít. Rákóczy-u. 7.

### Kereslet.

Gyeptörést pénzért vagy részből vállalók kerestetnek, vetemény vagy dinnye alá föld kiadatik és vetőmag borsó kerestetik dr. Zsilinszky Endre által Széchenyi-u. 7.

## Tavaszi és nyári gazdasági munkabérek.

### I. Szakmányaérek.

1. Széna, sarju stb. kapálás: a) kat. holdanként 20 K, b) kis holdanként (1100 □-ös) 14 K, élelmezés nélkül.  
2. Tengeri kapálás: első kapálás: a) kat. holdanként 28 K, b) kis holdanként 20 K. Második kapálás: a) kat. holdanként 34 K, b) kis holdanként 23 K, élelmezés nélkül.  
3. Aratás (kévekötés, keresztberakás, gereblyezés): a) kat. holdanként 40 K, b) kis holdanként 28 K, c) részből 12-ik részért, convenció vagy élelmezéssel.  
4. Kereszthordás és osztagba rakás a tulajdonos fogatán keresztentként: a) 500 méter körzetben belül 15 fillér, b) minden 100 méteren túl terjedő körzetben belül 2 fillérrel több egész 25fillérig és élelmezés.

5. Cséplés a tulajdonos cséplőgépjén 3.5% rész mellett, élelmezés nélkül.

### II. Napszámérek.

1. Széna, sarju stb. kaszálás, kapálás egész aratásig (július 1-ig): a) férfi napszám 6 K s a katonai munkásosztagnál az élelmezési pénz ellenében élelmezés, b) női napszám 6 K, élelmezés nélkül.  
2. Egyéb más gazdasági munkánál aratásig (július 1-ig): a) férfi napszám 6 K s a katonánál élelmezés, b) női napszám 5 K, élelmezés nélkül.  
3. Aratás: a) férfi napszám 8 K s katonánál élelmezés, b) női napszám 7 K, élelmezés nélkül.  
4. Hordás, cséplés július hónapban: a) férfi napszám 7 K és ka-

tonánál élelmezés, b) női napszám 6 K, élelmezés nélkül; augusztus hónapban: a) férfi napszám 6 K és katonánál élelmezés, b) női napszám 5 K, élelmezés nélkül.

5. Tengeri törés szeptember hónapban: a) férfi napszám 7 K és katonánál élelmezés, b) női napszám 6 K, élelmezés nélkül.

6. Egyéb munkák: a) férfi napszám 6 K és katonánál élelmezés, b) női napszám 5 K, élelmezés nélkül.

### III. Fogatos munkabér.

Szántás tavasszal kis holdanként 40 K, ősszel 30 K. Fogasolás 6 K. Vetés géppel 10 K, kézzel 4 K. Boronálás 4 K. Hengerelés 4 K.

Békéscsaba, 1918. évi március 12.

**Kiss László,**  
főszolgabíró.

## A békéscsabai piac maximális árai.

Érvényes 1918. február 28-tól további intézkedésig.

Káposzta, nyers — — — — — 1 klg. K 1.50	Lekvár klf. — — — — — 1 lit. K 5—9
Káposzta, savanyított — — — — — 1 klg. K 1.60	Tehénturó, friss — — — — — 1 klg. K 4.40
Sárgarépa — — — — — 1 klg. K 1.20	Sovány liba kisebb-nagyobb — — — — — K 12.—
Petrezselyem — — — — — 1 klg. K 1.50	Kövér liba — — — — — 1 klg. K 15.—
Céklarépa — — — — — 1 klg. K 1.—	Sovány kacska — — — — — 1 klg. K 10.—
Zeller — — — — — 1 klg. K 1.50	Kövér kacska — — — — — 1 klg. K 15.—
Vöröskáposzta — — — — — 1 klg. K 1.50	Pulyka — — — — — 1 klg. K 8.—
Vöröshagyma — — — — — 1 klg. K 1.30	Tyuk — — — — — 1 klg. K 8.—
Dughagyma — — — — — 1 lit. K 3.—	Csirke — — — — — 1 klg. K 8.—
Foghagyma — — — — — 1 klg. K 3.—	Dió — — — — — 1 liter K 3.—
Alma — — — — — 1 klg. K 3—4	Mogyoró — — — — — 1 liter K 3.—
Körte — — — — — 1 klg. K 3—4	Tej — — — — — 1 liter K —.70
Aszalt alma v. körte — — — — — 1 klg. K 4—6	Paprika I. r. 18, II. r. 15, III. r. 1 liter K 12.—
Aszalt szilva — — — — — 1 klg. K 4—6	Tejfel — — — — — 1 liter K 4.—
Torma — — — — — 1 klg. K 1.75	Galamb párja — — — — — párja K 3—4
Burgonya, étkezésre — — — — — 1 klg. K 1.20	Tojás darabja — — — — — drbja K —.40
Burgonya, vetni való — — — — — 1 klg. K 1.—	Nyírfaseprű kiskéve K 1.50, hosszabb 3.—
Száraz bab — — — — — 1 klg. K —.70	Kétfülü kas 2 vékás K 6, 1 v. 5, 1/2 v. 4.—
Borsó — — — — — 1 klg. K —.80	Talicska trágyahordásra — drbja K 25.—
Lencse — — — — — 1 klg. K —.80	Kubikos talicska — — — — — drbja K 50.—
Laboda és sóska — — — — — 1 klg. K 1.60	Kocsi rudak — — — — — drbja K 7-10
Elsőrendű tehénvaj — — — — — 1 klg. K 16.—	Tővisborona — — — — — drbja K 25-30
Másodrendű tehénvaj — — — — — 1 klg. K 10.—	Cirokseprű, fanyelű — — — — — drbja K 5.—
Olvasztott vaj — — — — — 1 klg. K 16.—	Cirokseprű, ciroknyéllel — — — — — drbja K 3.—
Juh gomolya — — — — — 1 klg. K 10.—	Cirokseprű, ruha, kézi — — — — — drbja K 1.50
Tehéngomolya — — — — — 1 klg. K 4.50	

Csak hitelesített mértékkel lehet árusítani, más elkoboztatik.

## Négyjáratu, kétemeletes, nagyforgalmu, állandóan bővizű malom eladó a fehér Körös "Nádor" csatornáján Aradm.

A malomhoz tartozik 877 □-öl beépített terület, 575 □-öl külön udvarral és külön kocsiallásterülettel, a malom külön 105 □-öl területen épült, van külön molnárlakás, két istálló, kocsiszín, míg a malomban a vámos lakása és a segédek lakása; összefügg az udvarral 2 kat. h. 1262 □-öl ósrégi és új gyümölcsös kert vályogfallyal kerítve, 40 kat. h. I. rendű szántó, 18 kat. h. legelő, 16 kat. h. kaszálható csatorna védgáttal, a vízjog és más két községben a védgát tulajdonjoga nemkülönben 5 1/2 kat. h. szántható dűlőt.

Bővebb felvilágosítást a lap szerk. ad Breznik-u. 7. sz. a. szóval, vagy válaszbélyeges levélre.

## Eladó ház

Békéscsaba, Kastély-utca 21. szám alatt levő házát szabad kézből eladja a tulajdonos, mely áll 420 □-öl nagy gyümölcsös kerttel. Jelentkezni Hrabovszky Mihály-nál I. Vozárik-u. 5. sz. alatt.

5 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel berendezett

uriház kerttel eladó.

Bővebbet VI. ker., Perényi-u. 9.

Műfogakat készít brassói Greising Albert áll. vizsgázott műfogász Békéscsabán, Kinizsi-utca 7. sz., Pápay-ház. Foghuzás teljes érzéstelenítéssel. Rendel 9-12, d. u. 2-5-ig.

## Yorkshyreai fajmalacok

3, 4 és 5 hónaposak eladók  
Réthy Béla gyógyszerésznél  
Békéscsabán.

### Mezőgazdasági, Ipari, és Kereskedelmi Részvénytársaság Békéscsabán Ferenc-József-tér 10., Buzapiac Fábrny palota

ÜGYKÖRE: Folyósítat előnyös feltételekkel törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és házakra, valamint üres telkekre 4 1/2% kamat alapon 10—65 időtartamra. Földbirtokok, házak és telkek adásvételét, bérbeadását és cseréjét közvetíti. Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok létesítése körül közreműködik. Közvetíti a tőzsdén jegyzett értékpapírok és vidéki pénzüzetek s vállalatok részvényeinek adásvételét. Képviselet az Adria Biztosító Társulatot. Minden felvilágosítást díjlanul ad

**BÉKÉSCSABAI ÁRUFORGALMI R.-T.**  
Szent István-tér 3. Aradi Ipar- és Népbank épület.  
Telefon 89. Sürgőncím: Áruforgalmi Békéscsaba.  
GÉPOSZTÁLY: Összes ipari és mezőgazdasági gépek, ekék, boronák, répavágók, amerikai aratógépek, morzsolók, cséplőgarnitúrák, motorok stb.  
SZÉNOSZTÁLY: Belföldi és porosz kőszén, kokszt, kovács kőszén és bükkfaszén ipari és házi fűtésre.  
TÜZIFAOSZTÁLY: Bükk, eser, gyertyán és tölgy hasábos és dorong, bükk, tölgy és fenyő hulladék.  
ÉPÍTKEZESI OSZTÁLY: Homok, cement, téglák és cserép, darabos és építőmész, aszfalt-kőfedéllemez, kátrány és vegyi termékek.  
GÉPOLAJOK, KENŐCSÖK stb.: Kocsikenőcsök a legolcsóbb árban.

### Erdő- és Mezőgazdasági Mérnök-iroda Békéscsabán

vállal mindennemű erdő- és mezőgazdasági műszaki munkát, nemkülönböztetve építkezési és biztosítási ügyek lebonyolítását, közvetít ház, telek, anyag, gép, jármű vételt és eladást. Érdeklődők úgy szóval, mint írásban Békéscsabán, Breznyik-utca 7. szám alá, vagy pedig e lap kiadóhivatalához forduljanak.

Cséplőgépeket vesz és elad, nemkülönböztetve gőz- és motormalmok berendezését és átalakítását a leggonoszabb szakértelemmel eszközözi

Fekete Géza főgépész  
Csaba, Berényi-ut 25.

### Ákác-, fenyő-, valamint gyümölcsfa csemetéket,

nemkülönböztetve mindennemű cserjét a legjobb minőségben és legelőnyösebb árban beszerez **Székely György**  
erdő- és mezőgazd. mérnök irodája Breznyik-u. 7.

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy  
**festőgyáramat**  
Berényi-utca 21. szám alól a Teleki-utca 3. szám alá, a volt tejszövetkezet épületébe helyeztem át. Midőn a legtökéletesebb munkámról, mint eddig a jövőben is biztosítom az igen tisztelt megbízóimat, szives pártfogásukat továbbra is kérve vagyok teljes tisztelettel  
**Papp Sándor festőgyáros**

Mindennemű nyomtatványok izléses kivitelben készülnek a  
**BÉKÉSMEGYEI  
FÜGGETLENSÉG**  
könyvnyomdájában, Csabán.

Tiszta magyar intézet!

## Gazdák Biztosító Szövetkezete

Főképviselet Csabán: Filippinyi Sámuelnél.

Biztosításokat elfogad tűz, jég baleset, szavatosság és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint előnyös feltételek mellett. Üzleteredményben a biztosított tagok díj arányában részesednek. Nyomtatványokkal, valamint felvilágosítással készséggel szolgál **Filippinyi Sámuel a csabai község háznál.**

A szövetkezet biztonsági alapja 18,358,012,14 K tesz ki.

Nyomatott a Békésmegyei Függetlenség könyvnyomdájában, Békéscsabán. (Szent István-tér 3. szám.)

Alapított 1900-ban.